

Michaela Mědílková: České menšinové školy na Žamberecku (1904)-1938).

Bakalářská práce. Ústav historických věd Filosofické fakulty University Pardubice, Pardubice 2010.

Posudek vedoucího práce

Michaela Mědílková pokračuje v mapování vývoje českého menšinového školství v meziválečném období.

V úvodu práce autorka stanovila cíl, časový úsek a zeměpisné vymezení oblasti svého zájmu, zhodnotila prameny a literaturu, jichž využila. V rámci literatury jsou zastoupena díla s celostátní i místní platností, z archivních pramenů se jedná o fondy obcí a škol v SOKA Rychnov nad Kněžnou, širší rámec je založen na studiu fondů Národní jednoty severočeská a Ústřední matice školská v Národním archivu Praha. Nelze pominout také dobový tisk.

První kapitola nastiňuje podmínky, v jakých české menšinové školství vznikalo, tedy otázku česko – německých vztahů od posledních desetiletí 19. století až do druhé světové války. Na některých místech by zobecnění nemuselo jít tak hluboko, jako např. u tvrzení, že „v září 1914 vláda zrušila občanská práva“ (s. 6) – určitě ne všechna. Nicméně přehled je přiměřeně rozsáhlý a vysvětluje jak všeobecné podmínky, tak i místní v oblasti autorčina zájmu.

Vlastní jádro práce začíná líčením boje o menšinové školy v době Rakouska – Uherska a hodnocením úlohy spolků, které v tomto ohledu měly nezastupitelný význam, tedy Ústřední matice školské, Národní rady české a Národní jednoty severočeské, které obecně podporovaly menšiny v pohraničí. Dále je pozornost věnována jednotlivým školám, a to v Těchoníně a v Rokytnici v Orlických horách pro období před rokem 1918, řadě dalších pak za první ČSR. Autorka shromáždila údaje o vývoji počtu žáků, jež srovnává s celkovým počtem obyvatel dle národní příslušnosti, zmiňuje se o učitelích menšinových škol, prostorech, v nichž se učilo, jejich vybavení. Čísla jsou přehledně shrnuta do tabulek, u nichž ovšem chybí určení zdroje. Stranou pozornosti nezůstala mimoškolní činnost, jež zvláště v rámci menšin měla vždy velký význam, učitel byl i důležitým kulturním pracovníkem, pořádal výlety, přednášky, výstavy žákovských prací, pečoval o knihovnu apod. Vedle toho autorka neopomněla hrozbu ztráty národní identity, jež se zvláště u slabších českých menšin projevovala, a studovala také sociální otázku, která v daných souvislostech byla vždy nezanedbatelná a v jejímž rámci se dosti výrazně projevovala dobročinnost „vnitrozemských“ Čechů vůči menšinám. Epilog práce tvoří stručný výklad o osudu českých menšinových škol v letech 1938-1945, kdy byly zrušeny a pro české děti to znamenalo omezování a posléze ztrátu možnosti získat vzdělání v mateřském jazyku.

Práce je vystavěna logicky, jednotlivé kapitoly na sebe přirozeně navazují, autorka nezůstala u úzkého regionálního vnímání, ale naopak otázku dokázala vyjádřit a zhodnotit v širokých souvislostech. Výsledkem je přehledná práce, jež přispívá k poznání menšinového školství v jedné z pohraničních oblastí bývalé ČSR.

Formální náležitosti práce jsou až na výše uvedenou drobnost (citace u tabulek) v pořádku.

Písemný projev posluchačky je v pořádku, nevyvarovala se ovšem několika jazykových prohřešků (hrubá chyba např. s. 63, interpunkce).

Domnívám se, že Michaela Mědílková jednoznačně splnila nároky kladené na bakalářskou práci, doporučuji tuto práci k obhajobě a navrhuji hodnocení **výborně**.

Pardubice 12. července